

4. ISSN 2524-0129. Актуальні проблеми правознавства. Випуск 2. 2016 р. Олійничук Р. Групове порушення громадського порядку та хуліганство: проблеми розмежування.

Кікавська Анастасія Богданівна
курсант 302 групи ННІ № 3 НАВС,
Науковий керівник: Павловська А.А.,
кандидат юридичних наук, доцент
кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ
підполковник поліції

ВІДМІННОСТІ МІЖ ГРУПОВИМ ПОРУШЕННЯМ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАКЛИКАМИ ДО ВЧИНЕННЯ ДІЙ, ЩО ЗАГРОЖУЮТЬ ГРОМАДСЬКОМУ ПОРЯДКУ

Аналізуючи чинне законодавство та погляди науковців, які стосуються відмінності групового правопорушення громадського порядку із закликами до вчинення дій, що загрожують громадському порядку є доволі актуальним на даний час. Адже боротьба зі злочинами проти громадського порядку розглядається сьогодні як один з пріоритетних напрямів внутрішньої політики України, спрямованої на захист прав, свобод і законних інтересів людини. Ось чому КК 2001 року встановив відповідальність за ці злочини в окремому розділі Особливої частини.

Кваліфікуючи ст. 293 ККУ групове порушення громадського порядку практичне значення має встановлення окремих форм об'єктивної сторони:

1. Організація групових дій. Тобто розуміється підбурювання та пошук учасників групових дій організатором, надавати їм вказівок та розпоряджень.

2. Активна участь у таких діях. Полягає у виконанні вказівок організатора з метою повести інших учасників за собою для досягнення цілей [2].

Причинний зв'язок між поведінкою організаторів та активних учасників групового порушення громадського порядку і наслідками, вказаними в диспозиції ст. 293, характеризується наявністю проміжної ланки - поведінки групи, учасники яких безпосередньо і викликають відповідну шкоду. Тому для констатації причинного зв'язку в аналізованому складі злочину слід встановити наявність обох його ланок, довести що:

- 1) діяння винного викликало відповідну поведінку натовпу;
- 2) передбачені ст. 293 наслідки викликані саме груповими діями.

При кваліфікації слід також правильно відмежовувати групове правопорушення громадського порядку від інших злочинів та адміністративних правопорушень.

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІІ ТА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІЛ НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ*

Статтею 293 КК України групове порушення громадського порядку визначається як організація групових дій, що призвели до грубого порушення громадського порядку або суттєвого порушення роботи транспорту, підприємства, установи чи організації, а також активна участь у таких діях [1].

Кваліфікуючи ст. 295 ККУ цей злочин має важливе значення встановлення окремих форм об'єктивної сторони.

1. Публічні заклики до вчинення погромів, підпалів, знищення майна, захоплення будівель чи споруд, насильницького виселення громадян, що загрожують громадському порядку;

2. Розповсюдження, виготовлення чи зберігання з метою розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій, якщо ці дії загрожують громадському порядку або безпеці громадян.

Заклик, про який йдеться це активний вплив на невизначену кількість людей, пов'язане зі схиленням їх до здійснення погромів, підпалів, знищення майна, захоплення будівель чи споруд. Оскільки такий заклик має бути публічним, то він повинен бути відкрито звернений до багатьох, окремих осіб, який може бути розрахований на невизначене коло громадян звернене до тих або інших прошарків населення, громадських організацій [2].

Можна зробити висновок, що вони мають один і той же родовий та основний безпосередній об'єкти, а також суб'єкт злочину.

Але їхньою відмінністю є ознаки об'єктивної сторони. Оскільки об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 295 КК України, полягає в двох формах: 1) публічні заклики до вчинення погромів, підпалів, знищення майна, захоплення будівель чи споруд, насильницького виселення громадян, що загрожують громадському порядку; 2) розповсюдження, виготовлення чи зберігання з метою розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій, якщо ці дії загрожують громадському порядку або безпеці громадян [3].

Об'єктивна сторона ст. 293 КК України, групового порушення громадського порядку, як вже зазначалося, полягає в таких формах: 1) організація групових дій; 2) активна участь у таких діях. Тобто, очевидно, що злочинні дії в зазначених злочинах можуть мати такі різновиди: фізичний та інформаційний [4].

Отже, можна зробити висновок про відмінність складів злочинів, які передбачені ст. 293 та 295 КК України, в наступному:

1) в ознаках об'єктивної сторони (у змісті злочинних дій, у причинному зв'язку, в наслідках, знаряддях вчинення злочину);

2) у конструкції складів злочинів (за ст. 293 КК України – матеріальний, а за ст. 295 КК України – формальний);

3) в ознаках суб'єктивної сторони (ст. 293 КК України передбачає як прямий, так і непрямий умисел, а ст. 295 КК України – тільки прямий; в меті злочину).

*ДО 100-РІЧЧЯ НАВС: ПРАДИЦІ ПІА СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
НАУКОВИХ ШКІА НАВС У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІНЦИПІВ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІА ПОРЯДКУ*

Список використаних джерел:

5. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
6. Кваліфікація злочинів проти громадського порядку та моральності. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/kval-ok-zlochuniv-25-04-207/lectures/lecture_9.html
7. Актуальні проблеми правознавства. 2017 р. Олійничук Р.: Відмінності між груповим порушенням громадського порядку та закликами до вчинення дій, що загрожують громадському порядку.
8. Кириченко О. В. Кримінально-правові та кримінологічні аспекти протидії завідомо неправдивим повідомленням про загрозу громадській безпеці: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.08 / Кириченко Олег Вікторович. – Запоріжжя, 2005.

Руденко Єлизавета Сергіївна,
курсант 3 курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: Мостепанюк Л.О.,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри
кримінального права Національної академії
внутрішніх справ, підполковник поліції

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ КАРАНТИНУ

У світі і в Україні стрімкими темпами наростає криза, спровокована розповсюдженням коронавірусу COVID-19. У зв'язку з цим в законодавство України були внесені зміни, які стосуються життя, як простих громадян, так і бізнесу.

Загроза життю та здоров'ю людей вимагає від держави вживати суворих заходів для запобігання цій загрозі. У відповідь на пандемію COVID-19 у світі, Україна, як і більшість інших держав, запровадила жорсткий карантин і посилила відповідальність за порушення правил та заборон, встановлених з метою запобігання епідемічним та іншим інфекційним хворобам.

Зокрема, 17 березня 2020 року Верховна Рада прийняла Закон України № 530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» («Закон № 530-IX»), яким було встановлено адміністративну відповідальність та посилено кримінальну відповідальність за порушення норм, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19. [3]

Карантин – це заходи адміністративного та медико-санітарного характеру, які застосовуються для того, щоб не дати поширитися особливо небезпечним інфекційним захворюванням (стаття 1 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб»).